

Distanční vzdělávání je příležitost naučit děti odpovědnosti, plánování a zodpovědnějšímu používání technologií

Praha, 2. listopadu 2020 – Žáci jsou opět v domácí výuce. S prodloužením nouzového stavu se opakuje jarní scénář a není vyloučeno, že budou doma několik měsíců. V distančním vzdělávání jim možná unikne část učiva, současná situace je ale také může naučit novým dovednostem: plánování, sebedisciplíně, práci se stresem nebo praktickému využití technologií.

„I děti na prvním stupni se během jarní krize dozvěděly, že technologie neslouží jen k zábavě. Najednou musely své mobily, tablety a počítače používat prakticky – pro výuku, komunikaci s kamarády i učiteli. Myslím, že to je žádoucí změna,“ předesílá Lenka Eckertová, ředitelka Nadace RSJ, která dlouhodobě podporuje organizace starající se o zdravý psychosociální vývoj dětí.

Nadace RSJ je partnerem letošní odborné konference zaměřené na moderní trendy ve výuce a vzdělávání na základních a středních školách PEF Conference, která se uskuteční 26. listopadu. Mezi témata jako vzdělávací politika, data ve školství či role ředitele jako lídra, ke kterým se vyjádří nejvýraznější osobnosti ve vzdělávání z řad státní správy, zřizovatelů, akademiků, ředitelů, učitelů, zástupců komerčního i neziskového sektoru, se letos dostal i wellbeing a stres u českých žáků a studentů.

Více než polovina rodičů získala během jarní krize lepší představu o tom, kolik učiva musí děti zvládnout. Podle průzkumu společnosti Kalibro však jen 32 % učitelů změnilo s online výukou obsah učiva. Olga Králová, zástupkyně ředitele ZŠ Kunratice, přitom upozorňuje, že online výuka není to samé, co výuka distanční, při které žáci doma vypracovávají cvičení zadaná učitelem. *„Online výuka má sloužit především k tomu, aby učitel vysvětlil a procvičil novou látku. Děti by si novou látku neměly studovat z učebnice samy, protože pak využívají k výkladu učiva rodiče.“*

Rodiče i učitelé považují jarní karanténu za náročné období, ukázal průzkum společnosti Kalibro u obou skupin. *„Pro více než třetinu z 4 328 dotázaných rodin je výuka na dálku zátěž. Jen čtvrtina rodičů věnovala spolupráci na distanční výuce méně než hodinu denně, ostatní u ní trávili více času. 16 procent dokonce více než 3 hodiny denně,“* vysvětluje David Souček z Kalibra. Distanční výuka je však náročná i pro učitele. Z jarní výuky na dálku byla vyčerpaná téměř polovina (45 %) dotazovaných učitelů. Obě skupiny, rodiče i učitelé, měly obavy z toho, že děti ztratí motivaci se učit a látku nepochopí.

Chybějící sociální interakce

Škola vedle své vzdělávací role slouží i k sociálnímu vyzrání, kontaktu s vrstevníky, zábavě. Sociální izolace může po nějaké době dopadnout na děti i rodiče. *„Žáci jsou teď ochuzeni o přirozený sociální kontakt s kamarády a učiteli. Je proto důležité, aby věděli, že pokud mají problém, něco potřebují nebo*

probírané látce nerozumí, můžou to sdílet s třídním učitelem. K tomu můžou posloužit individuální online konzultace,“ doplňuje Olga Králová.

Pozitivní roli technologií v interakci a socializaci žáků v této mimořádné situaci vnímá i Lenka Eckertová: „Je důležité umožnit dětem setkávání s kamarády alespoň ve virtuálním prostoru, třeba v počítačových hrách, kde spolu něco vytvářejí, učí se spolupracovat a zároveň sdílí své pocity a postřehy. Pomáhá, když si můžou s kamarádem zavolat, chatovat anebo se vidět prostřednictvím online platforem. Ale všeho s mírou, jelikož nadměrná únava a přehlcení online prostředím hrozí i dětem.“

Rodiče i učitelé mohou brát současnou situaci jako příležitost naučit děti měkké dovednosti, které budou v budoucnosti tak jako tak potřebovat – sebekázně, plánování času a úkolů, základům psychohygieny. „Distanční výuka by mohla vést k přirozenému převzetí odpovědnosti žáků za vlastní vzdělávání. Ať už zodpovědným přístupem, samostatným plněním úkolů, nebo také využitím individuálních konzultací, kdy se rozhodují, zda je potřebují, nebo ne. Samozřejmě k tomu přispívá i učitel a jeho schopnost jim v tom pomoci a motivovat je. Ale zodpovědnost za to, co se naučí, by mohla v budoucnu víc ležet na dětech,“ připomíná odpovědnost žáků za vlastní výuku Olga Králová.

Psycholožka Kamila Dvořáková doporučuje nastavit si doma s dětmi „tři P“ – pochopení, pojmenování a poslouchání: „Na začátku je důležité **pochopit**, že to všichni máme těžké. Nepodceňovat, jak se děti cítí, jak situaci prožívají, a přiznat, že je náročná pro nás všechny.“ Psycholožka radí přiznat před dětmi vlastní únavu a strach, zároveň se nevyhýbat viditelně špatné náladě potomka. „Důležité je **pojmenovat**, co se v nás děje v souvislosti se všudypřítomnou nejistotou, která je teď mnohem viditelnější. Neméně důležité je také děti **poslouchat**, i když jim není dobře a my to nemůžeme změnit, když se bojí nebo je to doma nebaví. Zároveň bychom je však neměli nutit své pocity sdílet, pokud nechtějí.“

Nadace RSJ

Nadace RSJ podporuje organizace zejména v oblasti vzdělávání, vědy a výzkumu, které k dobré praxi přinášejí i nový pohled na věc. Jejím klíčovým tématem je zdravý psychosociální vývoj dětí a jejich vzdělávání se zvláštním zaměřením na přemýšlivé děti.

Kontakt pro média:

Lucia Brinzanik, Nadace RSJ, lucia.brinzanik@rsj.com; 607 605 051